SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 22. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 3, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СВОБОДА, СЕРЕДА, 3-го ЛЮТОГО 1993. Ч. 22. РІК С.

Л. КУЧМА ГОВОРИВ ПРО КРИЗУ ЕНЕРҐЕТИКИ

Київ (УНІАР). — Тут 30-го січня прем'єр-міністер України Леонід Кучма дав інтерв'ю кореспондентові телерадіомовної компанії, у якому розповів про свою поїздку до Чернігова, зустріч з колгоспниками і підприємцями. Прем'єр попросив пробачення в народу України за непопулярні дії Уряду, однак зазначив, що „іншого шляху не було". Щоб не було обвального зубожіння народу, „ми спробували взяти ситуацію в руки і лібералізацією цін зменшити ту велику різницю між містом і селом".

Далі Л. Кучма сказав, що недосконала і злочинна система дозволила окремим новоявленим бизнесменам грабувати державу і кожного громадянина. Тому Кабінет Міністрів вирішив взяти керівництво державною власністю у свої руки, тобто відродити керівництво державою. На думку прем'єра, не варто закривати підприємства, доки вони дають продукцію. В умовах енергетичної кризи Україна випускає продукцію, енергетична собівартість якої дуже велика. Нинішня статистика показує, що ціни на нафту за один рік збільшилися в 700 разів.

Прем'єр повідомив, що Верховна Рада розглядає плян дій Уряду з національно-економічної політики. „У цій програмі ми намагалися охопити інтереси всіх верств суспільства. Однак багаточисельні групи в парляменті задовольнити буде важко і неможливо. У цій ситуації повинен перемогти здоровий глузд. Ми цілковито залежні від Росії, щодо енерґоносіїв. Якщо завтра вона поміняє ціни на нафту і ґаз, тоді поміняється і вся наша програма. Для Уряду було б краще, якби ця програма була єдинодушно затверджена Верховною Радою".

Порятунок Л. Кучма вбачає в тому, щоб налагодити керівництво в державі, яке працювало б краще, негайно налагодити економічні зв'язки з Росією та всіма іншими державами колишнього СССР, а також з країнами Ради Економічної Взаємодопомоги, бо те, що відбувається нині, це, на його думку, шлях в нікуди.

Амбасадор ЗСА Р. Попадюк відвідав Крим

Симферопіль (УНІАР). — Сюди 28-го січня прибув амбасадор ЗСА в Україні Роман Попадюк. В короткій розмові з представниками преси він повідомив, що приїхав до Криму з метою знайомства з людьми, політичною ситуацією та економічним становищем в автономній республіці. Амбасадор зустрівся з головою Верховної Ради Криму Миколою Багровим та іншими офіційними особами.

Наступного дня Р. Попадюк прибув до Севастополя, де зустрівся з представником Президента Іваном Єрмаковим і командуючим Військово-Морських Сил України контр-адміралом Борисом Кожиним. Останній розповів американському амбасадорові про перспективи та проблеми розвитку ВМС України і передав запрошення відвідати Севастопіль кораблям військово-морських сил ЗСА.

Під час зустрічі з журналістами Р. Попадюк сказав, що ЗСА готові до співпраці з Україною. Доказом цього є той факт, що вже сьогодні група українських військово-службовців навчається в американських військових університетах. Амбасада ЗСА сприятиме поширенню таких контактів, а на березень цього року запланована зустріч міністрів оборони України і ЗСА.

Передано меморабілії УНР амбасаді України

Оттава (ОУПС). — Тут у рамках відзначування 75-их роковин проголошення IV Універсалом Центральної Ради УНР державної незалежности України і злуки українських земель в одну соборну державу відбулося святкове передання меморабілій колишнього Уряду Української Народної Республіки в екзилі нововідкритій амбасаді України в Оттаві.

В окремій церемонії в приміщенні амбасади при Меткеф аве. в столиці Канади передано на руки амбасадора Левка Лук'яненка такі об'єкти, що в роках 1980-89 прикрашували приміщення голови Уряду УНР в екзилі: хрест із розп'яттям Ісуса Христа, тризуб, портрети Симона Петлюри і Михайла Грушевського. Крім цього передано фотокопію ілюстрації Шевченкового „Кобзаря" кисти Петра Носка з 1927 року. Приймаючи ці меморабілії для прикраси оттавської амбасади Л. Лук'яненко висловив подяку за них і пояснив присутнім значення актів 22-го січня для історії визвольного руху українського народу.

П. Косенко сонетами зустрічає Україну

Київ. — Минулого року тут у В-ві Української Сільськогосподарської Академії, надруковано 93-сторінкову книжку ліричних сонетів Петра Косенка п.з. „Любов і туга, туга і любов". Упорядник і автор передмови — Г. Чубач. Художнє оформлення — О. Вишневський.

П. Косенко — автор двох попередніх збірок сонетів п.з. „Пізні грона" сонетів, кожна по 170 сонетів, що появилися у 1988 році. „Остарбайтером" потрапив до Німеччини, а в 1948 році переїхав до Венесуелі, а сьогодні він живе в Америці. Володіє німецькою, еспанською та англійською мовами. Тематика останньої збірки поета — це особисті спогади з його дитинства і юности, це картини трагічної доби України, це враження авторове від переживань на чужині.

Книжка ділиться на кілька розділів: „На чужині негостинній", „Де небо голубе", „Пісні завітні", „Зігрітий полум'ям маленької руки". Для короткого ознайомлення з поезією П. Косенка, процитую одну стрічку із його лірики: „О, вітре з-над Дніпра! Прилинь хоч на часину І душу, спрагнену до краю освіжи, Що вдома діється, тихенько розкажи, Утіш та осуши непрохану сльозину".

Книжка ця має 80 сонетів, вибраних із збірок „Пізні грона". Книжку можна набути в автора: Petro Kosenko 7342 Ryers Ave., Philadelphia, Pa. 19111.

УКРАЇНА СПРОСТУВАЛА НАКЛЕПИ

Київ (УНІАР). — Тут 30-го січня оприлюднено заяву Міністерства Закордонних Справ про те, що Україна неухильно виконує зобов'язання щодо санкцій ООН проти республік колишньої Югославії. Це відповідь України на заклик Ради безпеки ООН припинити доставу нафти в Сербію.

Україну звинуватили в порушенні санкцій ООН після того, як 28-го січня в румунських водах Дунаю було помічено шість барж з бензиною і дізельним пальним. Баржі тягнув буксир з назвою „Бихач". Коли митна служба намагалася його зупинити, караван не підкорився, капітан його пообіцяв румунським митникам, що повернеться в український порт Рені в Одеській області на ріці Дунай. Румунська преса повідомила, що біля українського міста Ізмаїл перебуває ще кілька сербських танкерів.

Московська газета „Ізвєстія" та деякі румунські газети звинуватили Україну в порушенні санкцій Ради безпеки ООН.

Міністерство Закордонних справ України 29-го січня повідомило, що з цього приводу розпочато слідство. Прем'єр-міністер України Леонід Кучма заявив кореспондентам, що йому нічого не відомо про доставу нафти в Сербію, однак в умовах розгулу злочинности він не виключає можливих нелегальних перевозів. Та вже в той самий день перевірка виявила, що в проті Рені нафтопродукти перевантажувалися з іноземних суден на іноземні. Інспекція встановила, що з України протягом листопада і грудня минулого року та січня цього року подібні вантажі по ріці Дунай не відправлялися взагалі. Натомість виявлено, що ці нафтопродукти відвантажувалися організаціями та компаніями Росії, Болгарії, Греції, Кипру, Туреччини з метою наступної відправи по ріці Дунай до Австрії, Боснії і Ґерцеґовини, Хорватії, Чехії та Словаччини.

У заяві міністерства Закордонних Справ сказано, що Україна до цих перевозок непричетна і зробить усе можливе для врегулювання ситуації на території колишньої Югославії.

Пресовий центр Міністерства Закордонних Справ України повідомив, що відбулася телефонічна розмова міністра Анатолія Зленка з державним секретарем ЗСА Ворреном Кристофером. Вони обговорили широке коло питань двосторонніх відносин та деякі міжнародні проблеми. Міністер Закордонних Справ України звернув увагу В. Кристофера на безпідставність звинувачення України в порушенні ембарґо проти республік колишньої Юґославії і підтвердив послідовність та принциповість становища України в цьому питанні. А. Зленко і В.Кристофер домовилися зустрітися найближчим часом.

Проф. Яр Славутич став меценатом НТШ у Львові

Львів (О. Романів). — Наукове товариство ім.Шевченка у Львові змагає до відбудови своєї колишньої величі, робить спроби розбудови своїх, колись таких славетних видань, відновлення бібліотеки, архівів, друкарні, повернення своїх приміщень тощо. Це дуже складний процес, бо НТШ не отримує будь-якого державного фінансування, яке має Академія Наук, воно здобуває фонди за рахунок пожертв патріотичного громадянства з української діяспори.

Повідомляється громадянство американського континенту про щедрий дар для НТШ проф. Яр Славутича з Едмонтону. Шляхетний меценат передав на наукові видання НТШ 9,000 кан. дол. Цю пожертву він здійснив в честь свого прадіда, харківського адвоката Михайла Жученка, який ще у 1873 році, при заснуванні НТШ, передав на його розбудову 9,000 ґульденів. Зовсім недавно сповнився 150-літній ювілей з дня народження М. Жученка і вчинок його не менш відомого правнука проф. Славутича мав символізувати спадковість у цій родині українського меценатства. В умовах теперішньої економічної кризи в Україні така допомога дуже допоміжна. За даток проф. Славутича випущено великий том „Записок „НТШ" (том 224) і здано до друку ще один том праць Історично-філософічної секції НТШ.

Збірна саночників України змагається у світових першостях

Нюарк, Н.Дж. (УСЦАК, О. Твардовський). — В днях 15-21-го лютого, на олімпійських саночних з'їздах в Калґар, Канада, відбудуться 29-ті світові саночні змагання за чемпіонат світу, в яких *вперше* в історії учасниками будуть репрезентанти незалежної України.

В складі збірної виступатимуть брати Микола і Валентин Папірові в групі чоловіків і Наталія Якушенко в жіночій групі.

Згідно з традицією, після змагань за чемпіонат світу відбудуться змагання за чашу світу, які пройдуть в днях 23-28-го лютого в Лейк Плесід, Н.Й. Збірна України виступить теж в цих змаганнях. Організатори обидвох змагань сподіються, що в них візьмуть участь збірні 25-ти країн світу.

Збірна України прилітає на летовище ім. Кеннеді в Ню Йорку 12-го лютого, де їх зустріне делеґація УСЦАК. В часі тієї історичної зустрічі Провід УСЦАК передасть змагунам і тренерові дуже потрібні їм репрезентативні саночні однострої, закуплені з Фонду Відродження Спорту в Україні в спеціялізованій фірмі „Блек Даймонд", у Вотербирі. Вт.

Провід УСЦАК закликає українців Калґарі і околиць Лейк Плесід прибути на змагання з українськими прапорами, як теж гостинно зустріти тих спортовців, які в наступному році будуть репрезентувати Україну у зимовій Олімпіяді в Норвеґії.

ЗИМОВА ЗАБАВА

Йонкерс, Н.Й. — Тут в Домі СУМА, 301 Палісайд авеню, в суботу, 6-го лютого, Організація Оборони Лемківщини, Відділ 11-ий в Йонкерсі влаштовує Зимову забаву „Валентайнс". Початок о год. 9-ій вечора. Вступ 10 дол., а для студентів по 7 дол. До танців приграватиме оркестра „Кришталь".

Б. Єльцин може мати неприємності

Джерзі Сиіі, Н.Дж. — Почитний американський щоденник „Вашінґтон Пост" з 27-го січня помістив вістку свого закордонного кореспондента Фреда Гієтта про зміст таємної розмови на вершинній зустрічі у Москві між президентом ЗСА Джорджем Бушем і президентом Борісом Єльциним.

У вістці сказано, що згідно з опублікованими розмовами зі здогадного відпису, датованого 3-го січня, сказано, що ЗСА обіцяють дати Росії 400 міл. дол. на розмонтування її ядерного арсеналу.

Документ, який опублікувала російська газета „Дєнь" з наміром знеславити Б. Єльцина, представляючи його в надто шанобливій розмові з президентом Бушем і не надто чесними коментарями в сторону керівників інших республік колишнього СССР. Деякі із цих здогадних коментарів Б. Єльцина можуть в майбутньому стати для нього клопітливими, чи, як кажуть в політиці, незручними. Не говорячи вже про те, що саме опублікування відпису розмови з вершинної зустрічі, де присутніми були тільки декілька найвище поставлених урядових осіб, може знеохотити в майбутньому, до будь-яких довірочних розмов.

Коли мова про цей конкретний випадок, то обидва лідери з наявною щирістю обговорюють нового прем'єр-міністра Росії та Кабінет міністрів, справу юґославської кризи, договори стосовно ядерного роззброєння та інші вразливі проблеми.

Доступні вищезгаданому кореспондентові американські джерела, тобто особи, які докладно обізнані з подробицями тієї зустрічі, твердять, що деякі коментарі Буша чи Єльцина є перебільшеними.

Речник президента Б. Єльцина, Алєксандер Орфіонов у телефонічній розмові заявив, що уряд є „дуже стурбований" цією справою та напевно розпічне слідство. Він також підтвердив, що опублікована версія відпису має „серйозні викривлення" фактів, але не сказав котрих саме.

У дальшому автор розповідає, що у відписі опублікованому в газеті „Дєнь", яка, до речі, обвинувачує Б. Єльцина у продажу Росії Заходові, згадується також про те, що Єльцин не є надто певний щодо майбутніх стосунків з новообраним президентом ЗСА Биллом Клінтоном, але Дж. Буш дораджує Єльцинові, щоби при першій зустрічі з Клінтоном підтвердив своє бажання вносити економічні реформи.

Коли мова знову заходить про ядерну зброю, то російський президент зовсім легковажить президента Казахстану Нурсултана Назарбаєва як того, що зовсім не має поняття про договір Старт-1, але заявляє, що Україні та її Президентові Л.Кравчукові дано до зрозуміння „що Україна не може мати успіхів без Росії".

„Колись ми доставляли Україні 40 міл. тонн нафти, але цього року ми вирішили зменшити наше постачання до 15 міл. тонн. Це буде цвяхом у його (Кравчука) домовину... я думаю, що він розраховує на отримання 1.5 біл. дол. від ЗСА".

Коли державний секретар Лоренс Іґелберґер казав, що Вашінґтон готовий дати Україні 175 міл. дол. на знищення ядерної зброї, то Єльцин протестував, кажучи, що така допомога Україні є „злим потягненням", бо властиво Росія поноситиме більшість видатків у зв'язку зі знищенням нуклеарної зброї.

ГРУЗІЯ ПРОСИТЬ ДОПОМОГИ В ООН

Ню Йорк. — Грузія звернулася до Ради безпеки з просьбою надіслати на російсько-грузинський кордон збройні сили Організації Об'єднаних Націй. Про це повідомив на пресовій конференції, що відбулася в головній квартирі ООН, Сандро Кавсадзе — голова комітету у справах прав людини і міжнаціональних відносин Республіки Грузія.

Грузинський керівник Едуард Шеварднадзе, нагадав С. Кавсадзе, надіслав 25-го грудня минулого року листа генеральному секретареві ООН Бутросові Бутросові Ґалі з оцінкою ситуації в Абхазії і з просьбою надіслати в район конфлікту міжнародні сили для підтримання миру. „Тепер Шеварднадзе просить, щоб Рада безпеки звернулася до сусідніх з Грузією держав з закликом не вмішуватися в її внутрішні справи, а до всіх членів ООН — з просьбою не дозволити на таке вмішування".

Сили ООН для підтримання миру повинні бути розміщені вздовж російсько-грузинського кордону, а також охороняти залізничні комунікації республіки, підкреслив грузинський представник. Для цього в Грузію необхідно післати спочатку групу міжнародних експертів для оцінки стану кордону і визначення необхідної кількости сил ООН.

Тому що уряд Грузії не контролює ситуацію на абхазькій території, він також звернувся до Організації Об'єднаних Націй з просьбою надіслати в Абхазію місію ООН у справах прав людини для оцінки ситуації, що панує там, заявив С. Кавсадзе.

Науковці не повертаються

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 29-го січня, на зборах Академії Наук України оголошено, що понад 300 науковців за два останніх роки виїхали з України за кордон у відрядження на шість місяців і більше. З них 77 осіб не мають наміру повертатися взагалі, а ще 57 — вагаються. Президент Академії Наук України Борис Патон вважає це великою втратою для української науки.

У СВІТІ

НАПЕРЕДОДНІ НОВОГО року за місячним календарем, який відзначався 23-го січня, власті китайської провінції Ляонін застосували крайній спосіб боротьби з орґнізованою злочинністю. В місті Шеньян відбувся масовий мітинґ, на якому було не лише проголошено смертні вироки для 13 злочинців, але й тут таки, привселюдно, відбулася страта.

ДО 400,000 ОСІБ МОЖУТЬ вмерти найближчим часом на півдні Судану від хвороби, яка своїми симптомами нагадує АІДС. Дотепер від неї вже вмерло 60,000 осіб. Згідно з даними Світової організації охорони здоров'я, хворобу переносить один з видів африканських мух. Лікарям вдалося винайти ефективний препарат, однак широкого застосування він не може набути через нестихаючу громадянську війну у тих самих південних районах Судану.

САВДІЙСЬКА АРАБІЯ заявила про свою готовість закупити в Туреччині зброю для достави її мусулманам Боснії. Зокрема мова йде про 40 броневиків. Анкарська газета „Міллієт" пише, що під час своєї поїздки в країни Перської затоки прем'єр-міністер Туреччини Сулейман Демірель також закликав до надання невідкладної матеріяльної допомоги для мусулман Боснії і Ґерцеґовини.

В АДДІС-АБАБІ, СТОЛИЦІ Етіопії, почалася перша рунда переговорів між представниками уряду Анґолі і опозиційним об'єднанням УНІТА. Спостерігачі висловлюють сподівання, що буде досягнуто угоди про припинення бойових дій обома ворогуючими сторонами.

НАПРИКІНЦІ МИНУЛОГО тижня в швайцарському курортовому містечку Давосі відкрився всесвітній економічний форум, на який з'їхалися лідери світового бизнесу, відомі економісти і політологи, щоб з участю керівників держав і урядів багатьох країн обговорити актуальні міжнародні проблеми. Від 1971 року форум проводиться щороку. На цей раз в центрі уваги учасників є перспективи країн Східньої, Центральної Европи і СНД, проблеми пожвавлення економіки в ЗСА, питання розбудови Европейської спільноти.

ГРУПА ДЕПУТАТІВ шведського парляменту від Соціял-демократичної партії виступила з пропозицією призначити нову комісію для перевірки обставин убивства колишнього прем'єр-міністра Швеції Ольофа Пальме. Підставою для цієї пропозиції є нові дані, що стосуються справи, зокрема ті, що підтверджують так званий „слід поліції". Згідно з цією версією, до вбивства могли бути причетними високі чинники шведської поліції.

В АМЕРИЦІ

УНІКАЛЬНУ ХІРУРҐІЧНУ операцію провели у п'ятницю, 29-го січня, американські лікарі. Частини легень від батька і матері були трансплянтовані їх вмираючій 22-річній дочці у шпиталі університету південної Каліфорнії близько Лос Анджелесу. Така складна і незвичайна операція, за словами спеціялістів, була проведена вперше в світі. Хірурґам вдалося зробити перещеплення деяких частин легень для того, щоб продовжити життя дівчини, хворої на рак.

У НЕДІЛЮ, 31-ГО СІЧНЯ, Крайова асоціяція губернаторів заявила, що Федеральний уряд повинен запровадити один рівень охорони здоров'я для цілої країни, а також обмежити податкові обтягнення за плачення забезпечень охорони здоров'я для працедавців і працівників. Одначе ця асоціяція відкидає пропозицію президента Билла Клінтона щоби накласти крайове обмеження на видатки пов'язані з охороною здоров'я публічною і приватною. З думкою губернаторів мусить рахуватися Уряд, бо стейти відіграватимуть важливу ролю в майбутньому, якщо Конґрес вирішить переводити будь-які зміни у системі охорони здоров'я.

У СВОЇЙ НОВІЙ КНИЖЦІ-споминах колишній секретар Державного департаменту Джордж Шулц заперечує твердження колишнього президента Джорджа Буша, що він майже нічого не знав про справу обміну зброї за закладників. Він твердить, що особисто мав розмову на цю тему з Дж. Бушем, тодішнім віцепрезидентом в Уряді президента Роналда Реґена. Дж. Шулц, одна із головніших особистостей переслуханих Конґресом в цій справі у 1987 році, майже зовсім нічого не згадував тоді про Дж. Буша. Тепер у своїй книжці „Колотнеча і перемога", що незабаром появиться у видавництві „Чарлз Скрібнер енд сонс", він говорить зовсім щось інше.

МИНУЛИЙ ТИЖДЕНЬ не був одним із найспокійніших у великих підприємствах ЗСА таких, як Ай-Бі-Ем, Вестінґавз, Сірс енд Робак чи Амерікен експресс. Хоча Джеймс Робінсон, керівник Амерікен експресс, переконав Раду директорів затримати його на керівному пості, то вже кілька днів після того, точніше у п'ятницю, 29-го січня, під тиском поодиноких вкладників він вніс свою резиґнацію. Цей вчинок Дж. Робінсона був драматичним завершенням того дивовижного тижня в історії американської коропорації. Ай-Бі-Ем і Вестінґгавз повідомили, що теперішні керівники їхніх підприємств будуть замінені, а Сірс енд Робак повідомили про закиття їхнього історичного відділу каталогових замовлень, зменшення своїх робітників на 50,000 осіб і закриттям 113 крамниць. На думку а аналітиків, ці потягнення віддзеркалюють більші впливи вкладників капіталу на політику американських корпорацій.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА БИЛЛА Клінтона розглядає можливості безкоштовного щеплення всіх дітей в ЗСА. Уряд мав би закупити всі вакцини дитячих хворіб, а тоді розподілити їх безкоштовно по всіх публічних клініках і приватних лікарських бюрах і в цей спосіб дати змогу всім дітям бути щепленими. Згідно з теперішніми зіставленнями, тільки 40 до 60 відсотків дітей в ЗСА є забезпечені потрібним щепленням, а в деяких випадках, наприклад, у міських ґетто — тільки 10 відсотків. На думку офіційних чинників охорони здоров'я це було б дуже потрібним, бо вони переконані, що появи таких дитячих хворіб як кір і інші в останніх роках є саме наслідком занедбання достатнього щеплення дітвори в ЗСА.

НАЙНОВІШІ ОПИТИ переведені організацією Ґаллупа для тижневика „Нюзвік" виказують, що хоча 51 відсоток є задоволені новообраним Президентом, то 32 відсотки є незадоволені. Саме цими 32 відсотками турбуються найближчі співробітники президента Билла Клінтона, бо ще ніколи жоден президент не мав такої низької оцінки свого урядування в тому самому часі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster Send address changes to:
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді коли автор собі це виразно застеріг допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою —
За зміст оголошень Редакція не відповідає

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Як закінчити війну на Балканах

У минулому тижні три колишні президенти ЗСА — Ричард Ніксон, Джералд Форд і Роналд Реґен — звернулися до президента Билла Клінтона із спільним закликом — вжити заходів, щоб закінчилася затяжна м'ясорубка на території колишньої Юґославії. Приблизно у тому самому часі кількасот мусулманських жінок, американські громадянки, демонстрували перед палацом Об'єднаних Націй на Першій авеню в Ню Йорку проти насилування мусулманок у Боснії сербськими вояками. Читали ми, що всупереч заявам сербських лідерів — все ще існують десятки концентраційних таборів, у яких серби в'язнять тисячі цивільних осіб, арештованих сербами у Хорватії і Боснії. У минулому році президент Франції Франсуа Міттеран пробрався почерез Хорватію до столиці Боснії Сараєво, що його облягали і далі облягають серби, щоб наочно перевірити тамошню трагічну ситуацію. У міжнародному війську, що його вислано для береження летовища під Сараєвом, згинуло кілька українських вояків.

Президент Билл Клінтон критикував у минулорічній передвиборчій кампанії тодішнього президента Джорджа Буша за його буцімто м'яке становище до Сербії і вибрав Лес Аспина, голову Комісії для військових справ у Палаті Репрезентантів, мабуть, тому, що Аспин заявлявся за рішучу інтервенцію Америки на Балкані, — на свого секретаря оборони. Але тямимо, що Пентаґон проголосив був, що для збройної інтервенції проти Сербії на Балкані треба б одномільйонової армії і війна на гористому терені Балкану пригадала би в'єтнамську війну у тамошніх джунґлях. Безпосередньо після проголошення Хорватією і Словенією їх державної незалежности і виступу з Юґославської Федерації—говорено про тамтешню „громадянську" війну". Тепер нема вже сумніву у міжнародному світі, що це не „громадянська" війна, а війна Сербії проти Хорватії і Словенії, згодом проти Боснії і Герцеґовини, щоб збройною силою загнати їх назад до Юґославської Федерації із верховодством Сербії. Аналогія: збройний похід червоних військ у 1918—20 роках проти України й інших поярмлених країн, які після упадку царату проголосили державну незалежність, — ту збройну аґресію називається в „Українській Радянській Енциклопедії" „Вітчизняною війною".

Припинити збройний похід Сербії — нелегко, особливо трудно після минулотижневої заяви Боріса Єльцина у Москві — проти „диктату" Америки у цій справі. Єльцин бачить розв'язку проблеми у мирному „діялозі". Але ж у Женеві постійно відбуваються наради всіх зацікавлених сторін під протекторатом Міжнародного Червоного Хреста. Кожне перемир'я триває тільки кілька днів або кілька годин. Якщо Билл Клінтон, ще як губернатор стейту Аркенсо думав, що ставши президентом зможе зосередитися на внутрішніх проблемах Америки то грубо помилився.

Завести мир на Балкані не може одна тільки Америка, — тут мусять однозгідно діяти Америка та її союзники, тут мусить однозгідно виступати однаково дипломатія, як Пентаґон і Секретаріят НАТО у Брюсселі. Чи новий державний секретар Воррен Кристофер зуміє переконати Єльцина, щоб він не підтримував Сербії. Здається, що державні верхівки у Парижі, Бонні, Лондоні й Римі краще орієнтуються у теперішній ситуації на Балкані, як у Вашінґтоні. Як зрівноваження державного бюджету на внутрішньому терені Америки, так і заведення миру на Балкані на терені міжнародному — це трудний іспит державницького лідерства Клинтона.

В ЛИТОВСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ відбулося обговорення становища в аграрній ділянці республіки. Міністер сільського господарства Литви Рімантас Каразія повідомив, що литовське село, котре ще декілька років тому могло прогодувати 7 міл. осіб, тепер не виробляє харчів навіть для 3.5 міл. литовців. Альґірдас Бразаускас, лідер Демократичної партії праці, яка прийшла до влади у висліді недавніх виборів, вважає, що повертати землю можна тільки тим родинам, „які мають поважний намір працювати на ній", а для інших колишніх власників передбачити компенсацію з бюджету республіки.

Ярослав Татомир

ВИМАГАЙМО ҐАРАНТІЙ БЕЗПЕКИ УКРАЇНІ

В останніх кількох місяцях західня преса і телебачення присвятили дуже багато уваги справі частинного зредукування у світі нуклеарної зброї. Нас повинна заалярмувати постава Заходу до нуклеарного озброєння України. Вона упереджена і несправедлива, а з боку деяких журналістів і дипломатів навіть ворожа.

Прикладом такої упередженої, а то і ворожої постави до України може бути заява одного з американських дипломатів, що її подає у великій статті у „Ню Йорк Таймсі", з 3-го січня п. з.: „Буш і Єльцин випивають тост до Старту", відомий американський журналіст Фен Монтень.:

Неназваний американський дипломат сказав таке до Ф. Монтеня: „Дотепер ми не були надто брутальними з Україною. Але я певний, що якщо Україна не відкличе своєї зміни у поставі до нуклеарного роззброєння, Захід з'єднається економічно і політично, щоб ізолювати Україну... Слід додати, що Ф. Монтень належить саме до цих журналістів, які займають, якщо не прихильну, то зовсім об'єктивну поставу до України.

Треба пригадати, що вищеподані думки неназваного американського дипломата, це, на жаль, не єдині неприхильні думки про нуклеарну зброю в Україні, що ми їх стрічали в останніх місяцях в американській пресі. Людина, яка необізнана із політичною ситуацією на терені колишнього Совєтського Союзу та із деталями тамтешнього нуклеарного роззброєння, могла на основі чисельних статтей на цю тему в американській пресі набрати враження, що Україна — це найбільша загроза для нуклеарного миру в Европі і в усьому світі...

На домінацію російської пропаґанди в американській пресі недавно звернув увагу один визначний американський журналіст. Він сказав, що домінація цієї пропаґанди в американських засобах масової інформації дуже шкідлива і небезпечна для України.

Ми не можемо полягати на тому, що у цивілізованих, демократичних країнах „правда сама вийде наверх..." Пригадаймо собі, як цивілізований, культурний Захід дивився у 1932—33 роках у другий бік, коли на багатій українській землі вмирало жахливою голодовою смертю сім мільйонів українців...

Пишу цю статтю, щоб звернути увагу нашої діяспори на те, що наша молода українська держава має перед собою не тільки дуже важкі економічні труднощі і небезпеку аґресії, але теж неприхильну, а то часом і ворожу пропаґанду частини західньої преси й іґнорацію та неприхильну наставу деяких західніх дипломатів та деяких державних мужів.

Сьомого січня на сторінках „Ню Йорк Таймсу" появилася дуже вартісна стаття Серджа Шмемана п. з.: „Україна бачить нуклеарну зброю як великий засіб торгу". Шмеман каже, що „у серці справи є зростаюче розчарування, що Захід трактує Україну „як додаток до Росії." Шмеман цитує слова американського дипломата, який близько працював над справами українського нуклеарного озброєння. Цей дипломат сказав, що українці відчувають таке ставлення Росії і Вашінґтону до нуклеарних справ України: „Дай нам твоєї ракети і — йди до чорта..."

Ген. В. Мулява, голова Спілки Українських Офіцерів, сказав С. Шмеманові таке: „Ми не стараємося прилучитися до будь-якого бльоку, мати нуклеарну зброю, ми ніколи не будемо нікого атакувати, але прийшов час, щоб світ поглянув на положення України. Над то довго світ ані не бачив, ані не чув про Україну".

Безмежні труднощі, що з ними мусить боротися сьогодні Президент і Парлямент України — це безнастанний натиск Москви і Заходу, а, зокрема Вашінґтону на нуклеарне роззброєння України. Шмеман згадує про натиск із Вашінґтону, який каже, що Борис Тарасюк, голова Національного Комітету у справах роззброєння України та заступник міністра Закордонних Справ України, недавно остерігав Парлямент що непідписання умови у справі нуклеарного роззброєння України, може спричинити стримання економічної допомоги і навіть торговельні санкції.

Як знаємо, президент Кравчук і більшість Парляменту України є за ратифікацією Україною договору у справі нуклеарного роззброєння України, але домагаються, щоб найбільші нуклеарні потуги, зокрема ЗСА і Росія. (Як знаємо Україна була третьою найбільшою нуклеарною потугою) ґарантували Україні безпеку.

Це домагання України розстроює пляни деяких американських урядовців, — каже Шмеман, які були приготовані дати загальні

(Закінчення на стор. 3)

Богдан Винар

Бібліографія українознавства

Заходами Міжнародної Асоціяції Україністів, чи точніше Комісії української бібліографії, появився у липні 1992 року перший випуск бюлетеню цієї комісії. Зредаґував його голова Комісії академік Ярослав Ісаєвич, який також очолює Інститут Українознавства (колишній Інститут Суспільних Наук) Академії Наук України у Львові.

На зміст цього цікавого випуску складається вісім статтей більш загального характеру, чотири присвячені проблемам комп'ютеризації, Сергія Білоконя матеріяли до біо-бібліографічного словника діячів української книги, декілька нарисів про сучасних українських бібліографів та вісім рецензій і інотацій на різні бібліографічні видання, що появились останніми роками в Україні та поза її межами.

Завдання Бюлетеню Комісії Української Бібліографії" (це така офіційна назва того видання) коротко, майже телеграфічно, інформувати читача про найважливіші справи зв'язані з сучасним станом бібліографії Українознавства — і в цьому відношенні публікація заслуговує на увагу не тільки відповідних чинників в українських та чужоземних слов'янських бібліотеках, але також повинна зацікавити інтеліґентного читача та науковця, якому не чужа справа українських культурних здобутків.

Про стан і перспективи бібліографії українознавства інформує голова комісії Ярослав Ісаєвич, закликаючи українських бібліографів по двох сторонах океану затіснити ділові зв'язки та подавати пропозиції про дальші можливі напрямні для роботи Комісії. Цікаві є також статті двох працівників Львівської Бібліотеки ім. Стефаника Л. Ільницької про завдання бібліотеки в системі наукової інформації та про українознавчі бібліографічні видання бібліотеки Стефаника М. Вальо. Не менш цікаві є короткі нариси, що їх редаґував Білокінь про деяких діячів української книги. Тут слід зокрема вказати на статті Славка Дашкевича про Вислободського, вірменського друкаря Карматананця та Павенцького. Я. Ісаєвич подав інформації про А. Левинського та Л. Малецького. Най більш обширні є інформації про відомого українського книгознавця та лінґвіста Б. Зданевича авторства Г. Ломонос-Рівної. У розділі про сучасних українських бібліографів подано інформації про В. Вербицьку, С. Дунаєвську, Л. Винара, Гр. Зленко, П. Медведика, М. Мороза, М. Тарнавську. Серед рецензій слід відмітити інформацію Ісаєвича про бібліографічну працю відомого мовознавця О. Горбача та рецензію про українську сфраґістику, видання Археографічної комісії Академії Наук та рецензію на обширну бібліографію про В. Винниченка авторства В. Стельмашенка. Розділ про проблеми комп'ютеризації не зовсім вдалий, варто б його трохи зміцнити, зокрема подати інформації про розвиток технології на Заході.

Слід ще додати, що крім згаданого бюлетеню, Міжнародна Асоціяція Україністів у тому ж 1992 році випустила у Львові науково-інформаційний бюлетень українознавства з коротким повідомленням про пророблену працю Інституту Українознавства, заторкаючи також співпрацю з Гарвардом, Канадським Інститутом та іншими установами.

Праці Інституту Українознавства треба поширити серед слов'янських відділів провідних університетських і публічних бібліотек Заходу. А початки відродження бібліографії українознавства на Україні слід усім нам привітати і дати належну допомогу Інститутові та його працівникам.

Осип Данко

„КАРПАТОРУСИНСТВО" — ЗАСІБ ПОЛІТИЧНОГО ОБМАНУ

„Карпаторусинство", його джерела й еволюція у XX ст.. (Івано-Франківськ): Відродження, 1992. 54 ст., 5,000-ий тираж. Автор праці — член кореспондент Української Академії Наук, д-р Олекса Мишанич, голова Всеукраїнської Атестаційної Комісії.

I

Проголошення суверенітету вліті 1990 року, а рік пізніше проголошення незалежности, потверджене імпозантним результатом референдуму 1991 року, здійснено без збройних зударів, можна сказати, цивілізованим шляхом. Наступило воно рівночасно з дезинтеграцією цілої совєтської системи. Оскільки Україна була одним із видатних акторів процесу розвалу, то населення її щасливе, що це величезне зрушення відбулося хоч при скреготі російських імперських зубів, мирним шляхом та що в Україні на переломі 80—90 років знайшлося досить людей, які мали відвагу та політичну воропність не тільки орієнтуватись в мінливій і непевній ситуації, але також провести серію продуманих акцій, які у висліді призвели до визволення.

Але, коли цей епохальний осяг Україні вдалося здобути, оминаючи страхіття подій в Румунії, а тим більше жах, який досьогодні бушує у Грузії, Вірменії та, зокрема в країнах колишньої Югославії, то не вдалося перемістити в пенсійний стан з активних рядів державної адміністрації, судівництва, прокуратури, з рядів працівників господарських, культурних і навчальних та дослідних установ одиниць хоч може молодших, але тієї самої породи людей, як Вадим Маланчук і йому подібні шкідники. Залишившись на державних посадах і беручи державну платню, одиниці цього типу ще й сьогодні шкодять розгорненню реформ, розкрадають народне майно та діють проти самостійности України та єдности її земель.

Стосується це до всіх областей України, але найбільш помітною є діяльність противників самостійности і соборности України в південно-східних областях та на Закарпатті, де ще є рештки національно мало свідомих людей, а також людей, яким гедонізм затьмарив почуття національної і людської гідности. Мадяри на Закарпатті (біля 160,000) уважають себе мадярами і не з їхніх рядів рекрутуються ці люди. Подібною до мадярів є позиція росіян та їхніх нащадків. Одне слово, отой залишок людей втративши свідомість свого роду чи байдужий до нього — це результат того, що на Закарпатті процес національного й політичного самоусвідомлення автохтонного населення Закарпаття проходив у крайньо трудних умовах, з великими перевами і тому спізнено і нерівно.

У рецензованій праці подано яскраве насвітлення, як цей людський елемент низької або ніякої історичної й національної свідомости використовують закордонні центри через своїх аґентів та резидентів на Закарпатті в протиукраїнських цілях. В історії Закарпаття це жалюгідне явище — не нове. Сьогодні не труд но удокументувати факти служіння за гроші чужим інтересам людей різних професій чи соціяльного стану, включно з священиками чи навіть єпископами. Притому мова тут про „професіоналів", реєстрованих у списках аґентів чужих держав, таких як, наприклад, Андрій Бродій (псевдо „Бертолой", кодове число 283) з періоду між двома світовими війнами. Новим і пікантним елементом у цій царині є те, що коли перед Другою світовою війною европейські держави висилали своїх аґентів — осіб духовних і світських — з грошовими запасами для розкладової роботи серед закарпатських еміґрантів у ЗСА, то після Другої світової війни маємо найманих, „псевдованих" і „кодованих" аґентів з заокеану в службі цих самих европейських держав але серед закарпатців в їхньому власному отчому домі проти їхніх власних і загальноукраїнських інтересів.

В основному ідеї і концепції русофільства, панрусизму, угрорусинства, карпаторусинства чи політичного русинізму, а останньо несамовитої ідеї про те, що мовляв русини не належать ні до східних, ні західних, ні південних слов'ян, але творять четверту групу центральних слов'ян — це продукція аґентурних кухонь, аґентурної роботи, розрахованої на те, щоб Закарпаття перетворити на щось чим воно не є, а головне, щоб його сепарувати від України.

Закінчення буде.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Роман Савицький, мол.

УКРАЇНСЬКІ МУЗИКИ В ДЖЕРЕЛАХ ЗАХОДУ

„Кати знущаються над нами,
А правда наша, п'яна, спить".

— Т. Шевченко

I

Біографії українських музик увійшли до численних музикознавчих томів, які появилися були в Західній Европі та в Північній Америці, таких як історії музики, музичні енциклопедії, біографічні словники, нотографічні показники, дискографічні підручники й іншого роду музичні довідники.

Гадаю, що українські музикознавці, які працюють за кордоном, повинні слідкувати за такими виданнями і, в міру можливостей, справляти та уточнювати дані про наших музик, які надруковано в музичній літературі Заходу.

З 1960 року мені довелось перевірити біля 250 таких джерел, і я переконався, що ті довідники погано повелися із українськими музиками. Чим старіше джерело, тим більше у ньому помилок і перекручень. Новіші видання, а головно ті, що появилися після 1960 року, звітують далеко краще і вірніше про національність і походження українських музик.

Музичні довідники Заходу за останні 30—35 років запрошували навіть українських музикознавців до співпраці, що й позначилось виразно на якості друкованого матеріялу.

Джерела XIX століття

Одним із найстаріших джерел треба вважати англійський „Словник музик із найдавніших часів" за редакцією Джана С. Сейнсбірі (John S. Sainsbury, „A Dictionary of Musicians from the Earliest Times", Лондон, 1825 р.) З приводу смерти Дмитра Бортнянського, цей довідник присвятив йому декілька рядків, називаючи Бортнянського композитором церковної музики.

Знову ж праця п. з. „Універсальні біографії та загальна бібліографія музики" за редакцією Ф. Й. Феті (F. J. Fetis, „Biographie Universelle des Musiciens et Bibliographie General de la Musigue" Брюссель, 1837 р.) писала про Максима Березовського та Д. Бортнянського, називаючи їх російськими композиторами народженими в Україні. Друге, побільшене видання цього довідника (1873) писало про М. Березовського як народженця України, але твердило, що Д. Бортнянський народився в Росії. Це друге видання згадує теж теоретика М. Дилецького, і твердить, що він родом із Литви, тоді коли відомо, що Дилецький народився в Києві.

Німецький „Новий, універсальний лексикон музичного мистецтва" за редакцією Едуарда Берндсорфа (Eduard Bernsdorf, „Neues Universal-Lexikon der Tonkust", Дрезден, 1856 р.) теж зазначує, що М. Березовський і Д. Бортнянський — народжені в Україні, але зараз же називає їх росіянами. Цей лексикон, все таки, дуже високо оцінює М. Березовського релігійний твір „Отче наш" і пропонує включити його до репертуару Німецької хорової академії (в свій час відомий в Німеччині хор).

Недавні видання

Навіть порівняно недавні довідники виказували чимало плутанини. називаючи українців росіянами. Ось кілька прикладів без хронологічного порядку.

Великий англомовний „Словник музики і музик Ґрова" у дев'яти томах („Grove's Dictionary of Music and Musicians", Ню Йорк, 1954 р.) реєструє чимало „російських" музик, рівночасно зазначуючи, що вони уроджені в Україні. В цій категорії находимо М. Березовського, Д. Бортнянського та навіть Миколу Лисенка. Стаття про Лисенка якась дивна; вона знаменито написана, із подробицями, називає композитора українським патріотом і промотором музики України. А все таки стаття-гасло називає його росіянином, додаючи до такої категорії В. Косенка, Б. Лятошинського, Федіра Якименка і Миколу Малька. Зате Левко-Ревуцький і співачка Євгенія Зарицька зараховані до українців.

Нове видання (Лондон 1980 р.) цього словника („The New Grove's Dictionary of Music and Musicians"), тим разом у 20-ти томах, за редакцією Стенлі Сейді (Stanley Sadie), принесло нам нові розчарування, але й дало солідні уліпшення. Ця найбільша енциклопедія музики англійською мовою помістила окрему статтю про українську музику та окремі гасла про музичне життя Києва та Львова. Вона ж здобулась на дійсно добрі гасла про трьох найголовніших українських музик останніх трьох століть — Д. Бортнянський (XVIII століття), М. Лисенко (XIX ст.) і Б. Лятошинський (XX ст.). Національність тих трьох, як і інших наших музик (словник помістив дані про 55 українських музик) подано правильно.

Більш популярна „Міжнародна енциклопедія музики й музик" за редакцією Оскара Томпсона в одному томі („International Cyclopedia of Music and Musicians" edited by Oscar Thompson, Ню Йорк, 1958 р.) знову подає Д. Бортнянського як уродженця України, але ж помилково вважає його за росіянина. Тут В. Косенко та Б. Лятошинський — українці, але статті про них надто скупі.

Енциклопедія Томпсона пройшла чимало видань, та найкраще (з нашої точки зору) це 10-те видання (Ню Йорк, 1975 р.) за редакцією Бруса Богла (Bruce Bohle). Тут включено 30 українців і матеріял про них назвемо задовільним, якщо не вповні добрим. На пропозицію Романа Савицького, мол. редактор Богл вніс поправок в статтю про М. Лисенка, а також збільшив кількість статтей про українських музик (тут вперше появились статті про М. Леонтовича, В. Барвінського, про Романа Савицького, старшого й інших). Десята редакція праці Томпсона була передрукована в одинадцятому виданні (1985 р.) враз із змінами на краще; помилки минулого вже не повторювались.

Продовження буде.

Учні з Києва — гості української школи в Балтиморі

Тут, у суботу, 23-го січня відбулася у новій залі української католицької церкви св. Михаїла вже друга з черги стріча між українською шкільною молоддю Балтимору і Києва.

Можливість тих стріч треба завдячувати програмі виміни учнями середніх шкіл, яка вже третій рік підряд існує між публічними школами повіту Балтимор в Мериленді і Києва в Україні. Цьогорічна група з Києва була найбільша бо, не включаючи учителів, самих учнів було 59. Вони були вибрані із 7-ми різних шкіл Києва де зараз в програмі науки навчають теж і анґлійську мову. Вони прибули сюди 19-го січня і були розподілені по різних школах повіту Балтимор, де через два тижні навчалися разом з американськими учнями тих шкіл. Подібна група американських учнів з повіту Балтимор поїде до Києва 26-го березня і буде там до 13-го квітня.

Зустріч молодих киян з українською молоддю Балтимору підготовила Надя Зінкевич, директор місцевої школи українознавства. Розпочинаючи програму, вона і привітала їх як представників вільної України у нашій громаді.

Учнів і учителів, як і американських їхніх спонсорів, в домах яких вони жили і які їх радо привезли на цю стрічу, щедро гостили членки СУА смачними голубцями і солодким. Самою програмою стрічі вміло проводила в обох, українській і англійській, мовах Маруся Качанюк із місцевої школи.

Від гостей з Києва говорила учителька Валентина Рубан. Вона дала вияв словам радости, що тут у діяспорі збереглися мова, церкви і усе що рідне, і запевнила присутніх, що Україна буде жити. Промовляла теж друга учителька, Ліля Федяєвич, яка в англійській мові дякувала за можливість виміни учнями між ЗСА і Україною і підкреслила, що наша плянета Земля є спільною матірю для нас усіх. Від шкільної системи повіту Балтимор, заступаючи Пітера Суґатта, координатора виміни учнями з Києвом, говорила Арлін Клафф. Вона сказала, що їхній суперінтендент Стюарт Берґер надає велику вагу таким вимінам і він недавно затвердив програму виміни з Києвом на дальших два роки.

У мистецькій програмі місцевий учень Андрійко Сурмач деклямував вірш Тараса Шевченка „Сонце заходить", а балтиморська танцювальна група „Лиман" під вмілим проводом маестро Ореста Ласюка веселила усіх українськими народними танцями. Слід підкреслити, що „Лиман" вже довгі роки пропаґує українську культуру серед американців Мериленду і поблизьких стейтів. Значне число танцюристів „Лиману" зараз становлять молодь мішаних подруж чи взагалі неукраїнського роду, які полюбили наші танці.

Що наші танці промовляють до душі, виявом того було, що коли „Лиман" запросив учнів з Києва танцювати разом з ними, вони радо включилися. Оплескам радости не було кінця. Реваншуючись, група учнів з Києва відспівала дві народні пісні.

Гостей з Києва щедро обдаровано книжками видання „Смолоскипу" і Української Освітньої Асоціяції Мериленду, зокрема „Історією України" Михайла Грушевського, що її перевидав УККА, як теж і іншими подарками. Фінансово до здійснення цієї стрічі допомогли місцеві організації „Самопоміч", Православне Сестрицтво при церкві св. Михаїла, Український Фестивальний Комітет Балтимору, школа українознавства і інші.

Цю незабутню стрічу закінчено пластовою піснею „Ніч вже йде", при чому гості з Києва, місцеві українці і багато американців, взявшися за руки і ставувши у велике коло, її спільно відспівали.

Володимир Сушко

Вимагаймо...

(Закінчення зі стор. 2)

забезпечення, але не входити у будь-який формальний оборонний пакт з Україною.

Україна переживає сьогодні історичні хвилини незвичайної величі, ваги і значіння. Це хвилини, що в них важиться майбутнє українського народу: його будова власної вільної, незалежної держави або — нове поневолення...

У такий час ми не можемо сидіти, із заложеними руками і чекати, „що з цього буде".

Українська діяспора повинна проявити себе сьогодні якнайбільш активно, скріпити голос України на Заході, щоб дати нашій державі у цей незвичайно важкий й історично рішаючий час якнайбільшу політичну допомогу. Наша справжня активізація тут, була б теж великою моральною підтримкою для Президента, Парляменту й Уряду України, які є під жахливим тиском і такої акції дуже потребують.

Маємо надію, що вкінці наші центральні політичні організації займуть становище до справи роззброєння України. Чекаємо на ініціятиву, провід і напрямні від наших центральних політичних організацій.

„Свобода" із 16-го січня на першій сторінці помістила заклик масово писати листи до конґресменів і сенаторів та до нового Президента ЗСА із домаганнями ґарантій, безпеки для України, від ЗСА і НАТО, у зв'язку з нуклеарним її роззброєнням. Приєднаймося до цієї акції.

Приятелі Руху Північного Ню Джерзі

запрошують українське громадянство Нюарку й околиці на

ДОПОВІДЬ

СПОСТЕРЕЖЕННЯ, АНАЛІЗА І ВИСНОВКИ З ОДНОРІЧНОЇ ПРАЦІ В УНІВЕРСИТЕТАХ І ІНШИХ ІНСТИТУЦІЯХ В УКРАЇНІ

яку виголосять

Тарас Гунчак

професор Ратґерського Університету і

Роман Воронка

професор Технологічного Інституту в Ню Джерзі

Доповідь відбудеться:

в п'ятницю, 5-го лютого 1993 р. о год. 7-ій веч. в церковній залі УКЦеркви св. Ів. Хрестителя при Сенфорд евеню, НЮАРК, Н. Дж.

Визначний ювілей

Серед буденних днів нашого життя на чужині відбуваються надзвичайні, небуденні події, коли згадується добрим та заслуженим словом декотрих наших земляків серед чужого довкілля.

В розкішному місті Саванна, Джа., місцева група православних і приятелів о. митрата д-ра Юрія Шумовського святкували 85-річний ювілей життя і 60-ліття його душпастирської науково-громадської праці як відомого першого з українців дослідника Африки. В першій ним виданій книжці „Під гарячим сонцем Африки" редакція в передмові зазначує, що о. Ю. Шумовський „умів сполучити три свої головні професії: священика, педагога та археолога-дослідника". В день Косми і Дам'яна у 1932 році в митрополичій катедрі у Варшаві о. Ю. Шумовський був висвячений на священика блаженнішим митрополитом Діонісієм та єпископом Савваю. Як священик о. Юрій займав становище ческого місіонера, настоятеля парафій, а головне законовчителя середніх шкіл і проф. української мови в м. Дубно, Рівне, Ковель на Волині в Чернавчицях біля Бреста і виконував обов'язки військового капеляна польських військ. Через політичну небезпеку під совєтами він повернувся до батьків на Волинь з Чернавчиць і працював учителем української мови та літератури в середній школі у Здолбунові та Рівному, не зрікаючись священичого сану, відправляв потаємно Богослуження в Басовому Куті та в Рівному. За німецької окупації о. Шумовський був членом іспитової комісії для священиків при Єпископі Платоні в Рівному і разом з єпископом Платоном іміґрував до Варшави. Там він призначений особистим секретарем Єпископа Платона, бегляйтером канцлера Синоду УАПЦ, обов'язки якого виконував і під час дальшої іміґрації в Німеччині, Словаччині, де був посередником поміж місцевою владою та єпископом Платоном і всього єпископату УАПЦ. Пізніше виконував обов'язки особистого секретаря Архиєпископа Генадія та Єпископа Сергія в Констанції, де створив парафію, але пізніше був призначений „головним капеляном французьких військ в Німеччині з благословення генерал-майора аліянтських військ Архиєпископа Савви з Лондона, обов'язки ці о. Шумовський виконував спочатку в ранзі капітана, а після майора аж до демобілізації в 1949 році. Отець Ю. Шумовський був священиком в митрополичій катедрі на Рю Дарю в Парижі, настоятелем церкви в Віші та особистим секретарем Митрополита Серафима і головою Консисторії. Сім років перебував о. Шумовський на науковій праці в Судані і, приїхавши до ЗСА, священствував у Владики Андрія (Царгородська патріярхія в Ню Йорку), а після повернувшись до УАПЦ працював як священик в м. Ірвінґтоні та в інших парафіях УАПЦ і в Царгородській Патріярхії.

Тепер знаходиться на заслуженому відпочинку, але науково працює далі. Як археолог о. митрат ще в 1934 році був призначений міністерством освіти в Польщі, делеґатом Головного археологічного музею у Варшаві на повіти Дубенський, Рівенський та Острозький на Волині, де провадив численні археологічні викопалиська та досліди.

Створив перший музей в Дубному та обласний в Рівному. За свої наукові досягнення та відкриття міністерством освіти в Польщі був нагороджений „золотим кшижем заслуґі". На іміграції о. митрат д-р був асистентом у Фрайбурзькому університеті у проф. Крафта з археології. В Парижі працював в Інституті палеонтології ім. принца Монако. Звідси був заанґажований міністерством колоній Франції до Дакару в Сенеґалії до т. зв. ІФАН (Інститут франс д'Афрік нуар), де працював під керівництвом славнозвісного проф. Теодора Монод як археолог. Звідти був призначений завідуючим археологічною секцією в цьому інституті в Судан/Малі, де працював сім років, виконуючи рівнож місію директора цього інституту в Судані.

Тут д-р Ю. Шумовський відзначився своїми цінними відкриттями та розкопами і дослідами антропологічними і археологічними, заснував на підставі своїх викопалиськ перший археологічний музей в Судані Малі і опублікував багато праць наукових французькою мовою. За всі ці праці міністерство номінувало о. д-ра Шумовського титулом „Офісіє де лєжіон гонер". В цей час його вибрала Міжнародна академія наук в Парижі „титулярним членом академії української секції проф. Шульгина". Стає дійсним членом НТШ в Ню Йорку, членом Інтернаціонального інституту Африки в Лондоні, дійсним членом УВАН в ЗСА, дійсним членом „Сосієте де преґісторік Франсе" в Парижі, членом „Сосієте де афріканістс", дійсним членом Польського інституту наукового ім. Пілсудського та інших наукових інституцій Европи і Америки. Бере активну участь в міжнародних конґресах археологів і антропологів в Альжирі, Родезії, Парижі, Брюсселі, Вашінґтоні та в Токіо і Кіото в Японії, як делеґат ІФАНУ чи Фордгемського, Лонґайлендського університетів та, виголошуючи відповідні доповіді французькою та англійською мовами.

1-го березня 1963 року УККА і ПАУК заанґажовує о. д-ра Ю. Шумовського до праці як посередника і представника з метрополії Ню Йорк та кореспондента від „Свободи" в Організації Об'єднаних Націй, котрі він як кореспондент виконував аж до 1984 року, але основно продовжував навчати в університетах 13 наукових предметів. 9-го квітня 1975 року Українське Вільне Козацтво на чолі з генералом Шандруком нагородило о. д-ра Ю. Шумовського Хрестом Українського Козацтва з двома пальмовими гілками та генерал Шандрук зі звання майора підніс о. Ю. Шумовського до ступеня „капеляна полковника".

Читачі газет „Свобода", „Америка", „Українське Слово", „Гомін України" часто читали статті і новини нашого науковця-священика і його книжку „Під гарячим сонцем Африки", видану у Вінніпеґу. Тепер вийшла його велика книжка під заголовком „По слідах давноминулого Африки" (800 стор.), багато ілюстрована, що знаходиться тепер по головних бібліотеках і бібліотеках академій наук в тому числі і в Академії Наук України, в Інституті археології, з котрої має дуже гарну рецензію. Зараз о. митрат кінчає спогади „Зруйноване гніздо" в трьох томах. Інша праця цього автора англійською мовою під заголовком „Історія, форма і орнаментація керамічних виробів Африки", (600 стор.), багато ілюстрована, готується до друку в американському науковому видавництві. До цього часу понад 200 публікацій вийшло з рук автора різними мовами і на різні теми.

Тому, святкуючи ювілей 85-ліття життя і 60-ліття творчости о. митрата, наша невеличка група православних різної конфесії сердешно вітає нашого доброго пастиря, науковця і приятеля з його надзвичайними досягненнями на добро людям науці і славу Божу.

Ювілейний Комітет

Мгр М. Субтельний відійшов у вічність

У вівторок, 5-го січня 1993 року, в Філядельфії несподівано упокоївся на 85-му році творчого життя св. п. Мирослав Субтельний — маґістер прав, журналіст, спортовий і громадський діяч.

Панахида за спокій душі покійного відбулася 9-го січня у заведенні Насевичів, яку відправив о. І. Біланич, парох церкви Царя Христа. Під час Панахиди прощали покійного інж. І. Чижович від УСО „Тризуб", а д-р Я. Качай від близьких приятелів. Похоронні відправи відбулися в церкві Царя Христа, а відтак тлінні останки спочили на грекокатолицькому цвинтарі у Факс Чейсі.

Після похоронних відправ відбулася тризна, на якій прощальні слова виголосили д-р Н. Пазуняк і М. Капій, а від родини присутнім подякував син покійного д-р Орест Субтельний. Під час похоронних відправ, а зокрема на тризні, присутні зложили понад 1,500 дол. на цілі УСО „Тризуб".

Мгр М. Субтельний народився 1-го жовтня 1908 року на Тернопільщині. Середню освіту здобув в Академічній Гімназії у Львові і там студіював і успішно закінчив правничі студії дипломом маґістра прав в 1932 році.

Після закінчення правничих студій у Львові мґр Субтельний працював в скарбовому уряді в Тернополі, а опісля переїхав до Варшави, де також працював професійно в скарбовім уряді керівником в екзекутивному відділі до 1939 року. В 1940 році переїхав до Балигороду на Лемківщині і там знову почав працювати на посаді керівника скарбового (податкового) уряду. Він там причинився до уведення української мови.

В 1944 році мгр Субтельний переїхав з родиною до переходового табору втікачів в Штрасгофі біля Відня в Австрії. Вкоротці з Відня переїхав спершу до Пфордгайму, а на початку 1945 року до Ерлянґену в Німеччині, де після капітуляції Німеччини був головою табору переміщених осіб. В березні 1949 року переїхав до З'єдинених Стейтів Америки, де в Філядельфії разом із своєю родиною проживав до своєї дещо передчасної смерти.

Мгр М. Субтельний понад 20 років працював у фірмі Вестінґгавз в Філядельфії. Ось що в своєму прощальному слові під час тризни, між іншим, сказав Маріян Капій, співпрацівник у фірмі Вестінґгавз: „Ми, колишні працівники корпорації Вестінґгавз, з глибоким жалим і сумом відпровадили у вічність нашого співробітника, доброго товариша і приятеля. На протязі понад 20-ти літ ми стрічалися на праці майже щоденно, обговорювали різні проблеми і прислухалися до його думки, бо Мирослав багато читав і мав великий життєвий досвід. Якщо заходила потреба помочі відносно проблем у нашій праці, він завжди був готовий помогти і порадити в ділянці, в якій він працював. Така співпраця облегшувала наші завдання на праці. За те ми його шанували і цінили, і він залишився у нашій пам'яті тим добрим товаришем і приятелем".

Св. п. мгр Субтельний був примірним головою взірцевої родини, батьком двох дітей. В 1942 році одружився з Іванкою Пазуняк. В молодому подружжі народилися син Орест і донька Оксана. Орест здобув докторат в Гарвардському університеті, є професором Торонського університету в Торонто і автором декількох наукових праць, між іншими, автором „Історії України" в англійській мові, яку тепер переклали на українську мову в Україні. Донька, д-р Оксана Ісаїв, також здобула вищу освіту, закінчуючи її докторським дипломом. Покійний мав чотирьох внуків. Лариса є поручником американської армії, танкової частини. Внук Роман є також поручником-абсольвентом американської летунської школи в Денвер, Кольо., а внучка Тамара закінчила програму менаджменту в Дрексел університеті.

Будучи ще студентом права у Львові, він полюбив футбол і від тоді став великим прихильником С. Т. „Україна". Після приїзду до Америки в 1950 році, Мирослав став членом-основником УСО „Тризуб" в Філядельфії, де віддано працював до кінця свого життя. В УСО „Тризуб" він займав різні пости і виконував різні функції: заступник голови, голова спортової ланки, голова Контрольної комісії та пресовий референт спорту. Він був відданим шанувальником футболу і його можна було бачити на всіх змаганнях. Понад 40 років він працював з посвятою для добра УСО „Тризуб" в Філядельфії.

Він був людиною обов'язковою, прямолінійною, гуманною і жертвенною, а при тому дуже скромної вдачі, хоч умів оборонити, по-правничому, свою точку зору. Ці прикладу гідні прикмети він зумів передати своїм дітям і внукам.

Методій Борецький

УРЯДОВІ ЧИННИКИ твердять, що вкоротці їм прийдеться поборювати сильні натиски про переорганізування американської розвідки, а зокрема про зменшення бюджету для її діяльности, тепер, коли перестав існувати СССР. Хоча президент Билл Клінтон не спішиться сам порушувати цієї справи, але на думку його співробітників зроблять це ті, які уважають, що це добрий початок зменшення державних видатків. Одним із провідних прихильників цієї думки є сенатор-демократ з Арізони Деннис ДеКонсіні, який в недавньому інтерв'ю заявив: „Здоровий глузд підказує мені, що розвідка не повинна коштувати так багато, як колись".

Ділимося сумною вісткою з родиною і приятелями, що в понеділок, 18-го січня 1993 р. помер

наш найдорожчий ТАТО

бл. п. інж.

ОЛЕКСА СКРОБКО

народжений дня 26-го березня 1909 р. в Звертові, Україна, кол. політичний в'язень польського концентраційного табору в Березі Картузькій, член-засновник Т-ва Українських Інженерів Америки - Відділ Каліфорнія, перший і кількакратний голова, член управи і контрольної комісії того ж Т-ва, член-засновник українського національного хору „Кобзар" у Лос Анджелесі, перший і кількакратний голова, член управи і контрольної комісії хору, член-засновник хору при українській католицькій церкві Різдва Пречистої Діви Марії у Лос Анджелесі, перший і довголітній голова хору.

Похований на цвинтарі San Fernando Mission, Каліфорнія.

Про молитви за спокій душі нашого найдорожчого тата просять:

дочка — НІНА
син — РОМАН з дружиною ГАННОЮ
родина в Україні

ЗВЕРНЕННЯ

Покійний Митрополит Андрій Шептицький побудував у Львові народну лічницю, з якої користало багато людей до Другої світової війни. Після приходу до влади комуністів вона була передана державі.

При допомозі нового демократичного уряду у Львові створено товариство „Народна Лічниця" і заходами його повернено цей шпиталь колишньому власникові Києво-Галицькій Архиєпархії Української Греко-Католицької Церкви.

Від січня 1992 року шпиталь дає безплатну допомогу самітним знедоленим людям, а також колишнім воїнам УПА і репресованим.

Основним фундатором є Українська Греко-Католицька Церква, яка виділяє фонди на лікування і утримання хворих. Велику допомогу медикаментами надсилає діяспора Франції, Німеччини і Канади.

Під цю пору лічниця ім. Митрополита А. Шептицького має велику проблему з придбанням діягностичної апаратури. У зв'язку з інфляцією не вистачає фондів для придбання, хоча є можливості купити таку апаратуру в Україні.

Річний бюджет лікарні 85,000 дол. В нього входить оплати за ґаз, світло, приміщення, лікування і харчування 80 хворих безплатно, платня 15-ох лікарів, 50 медсестер і санітарок, а також придбання діягностичної апаратури.

Головний лікар Іван Саляк звертається з проханням до громади в Америці, хто не байдужий до долі цього шпиталю, допомогти в міру своєї спроможности і зложити свою пожертву в кредитівці „Самопоміч" в Ню Йорку на конто ч. 18212-00.

Адміністрація шпиталю ім. Митрополита А. Шептицького уповноважнила Ігоря Раковського вести справи в їхньому імені.

„Народна Лічниця"
ім. Митрополита А. Шептицького
у Львові

В ТРИДЦЯТЬ ЧЕТВЕРТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

моєї незабутньої МАТЕРІ

бл. п.

Олександри з Ліницьких

МАРКОВИЧ

кол. артистки ЛАВРОВСЬКОЇ

буде відправлена

ПАНАХИДА

в неділю, 14-го лютого 1993 р., о год. 11:10 ранку в катедральному храмі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії у Філядельфії, Па.

816 N. Franklin Street, Philadelphia, Pa.

До участи в Панахиді сердечно запрошую приятелів, артистів, учнів, студентів, знайомих.

Проф. ЗОЯ МАРКОВИЧ, донька

ПОДЯКА

9-го жовтня 1992 р., з волі Всевишнього

відійшов у вічність

наш найдорожчий

ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п. о. д-р

ПАВЛО БАБ'ЯК

довголітній адміністратор церкви Преображення ГНІХ, в Денвері, Кольорадо.

Родина складає подяку всім, хто віддав останню прислугу покійному своєю участю в Панахиді, похоронах і поминках по сл. п. о. П. Баб'якові.

За ініціятивою парафіян, проведено збірку на семинарію в Україні, яка в сумі принесла $4,600.00.

Ще раз висловлюємо сердечну подяку всім і кожному зокрема за щедрі пожертви на нев'янучий вінок на свіжу могилу сл. п. о. д-ра Павла Баб'яка.

Дружина — МАРІЯ БАБ'ЯК
донька — ВІРА
син — СВЯТОСЛАВ з дружиною і дітьми
ближча і дальша родина в Україні і діяспорі

ЛИСТА ЖЕРТВОДАВЦІВ:

Родина пок. о. д-ра П. Баб'яка — 2,000.00 дол.

Індивідуальні пожертви членок Сестрицтва св. Володимира й Ольги $250.00.

Колтунюк Любомир, родина Костко, Петро й Адріяна Лібер по 200.00 дол. Заходняк Марія, родина Павлишин, Морозевич Маріян і Олена, Крупські Корнель і Наталія, Колтунюк Орест і Антоніна, Патріярхальне Товариство в Денвері, Масляк Степан і Марія по 100.00 дол., Кальба Мирослав 75.00 дол., Горчаківський Володимир і Марія 70.00 дол., Венжівський Іван і Марія, Лиско Ґіро, в пам'ять Александра Лиска, Ґаєцька-Винар Тетяна, Фіґлюс Марія і Одарка, Костюк Іван, Федак Ірина, Стебельський Іван і Софія, Нижник Ярослав і Марія, Крушельницький Володимир і Марія, Ганчар Ярослав і Анна, Кальба Віра по 50.00 дол., Боднар Іван і Анна, Цибух Йосип і Настя, Дутчак Дмитро і Степанія по 40.00 дол., Длябога Осип і Ярослава 35.00 дол., Романишин Петро і Станислава, Світовий Андрій, Масляк Маріян по 25.00 дол., Федак Євген і Теодосія, Ґаєцький Ігор, А. Б. Н. по 20.00 дол., Макарук Іван і Юлія, Н. Н. по 15.00 дол., Ґаєцька Ростислава, Макольондра Богдан і Марія, Стебельська Степанія по 10.00 дол. і Мотник Осип 5.00 дол.

Разом 4,600.00 дол. на Духовну Семинарію в Україні.

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, 16-го січня 1993 року упокоїлася в Бозі у Чикаґо, Ілл.

наша найдорожча

МАМА, БАБЦЯ І БРАТОВА

бл. п.

АННА ЯЦЕНКІВ

з дому КЛІМАК

Залишені в смутку:

син — БОРИС з дружиною ОЛЕКСАНДРОЮ
дочка — ТАТІЯНА з мужем ДАНИЛОМ
внук — РОМЧИК
братова — МАРІЯ БАРЦАБА

З Національної ґалерії вкрали українську ікону

Кожна крадіж картини будь-якої мистецької ґалерії є своєрідною сенсацією. Ще більшою сенсацією є крадіж з національної чи загальновідомої галерії в Оттаві і ми ледве чи згадували б її, якби справжньої пікантности цій крадежі не додала її вийнятковість: з виставки в цій престижевій галерії невідомі злочинці вкрали ікону Пречистої — твір відомого іконографа Тараса Ю. Снігуровича з Вінніпеґу. Мистця, до речі, — високоціненого, викладача Манітобського університету й активного діяча нашої громади — Національна ґалерія повідомила про крадіж спеціяльним листом, вибачаючись за цю прикру подію та водночас прохаючи, щоб він спробував або відтворити вкрадену ікону, або, якщо це неможливо, — створив на її місце нову, очевидно, на кошти отавської, отже столичної, установи...

Д-р Т. Снігурович, „Пречиста". Ікона, вкрадена з Національної галерії.

Вся згадана історія справді небуденна. Не тільки тому, що досі ми ніколи не подибували вістки, що вкрадено твір українського мистця (хіба під совєтською окупацією чи й тепер, у сучасній посовєтській дійсності), подруге — крадіж мусіла бути підготована, бо ж Національна ґалерія має спеціяльну й фахову сторожу і, потретє, поруч з деяким блямажем для згаданої галерії, наш мистець д-р Т. Снігурович дістав окреме відзначення, адже з ґалерій крадуть не першу-ліпшу картину, а те, що високовартісне...

Д-р Т. Снігурович, „Спаситель". Ікона зберігається у Національній галерії в Оттаві.

До речі, вкрадена ікона Пречистої роботи д-ра Т. Снігуровича — одна з пари Христос і Богородиця, що їх кілька років тому оттавська Мистецька галерія замовила й купила для свого основного та постійного фонду, як черговий твір одного з кращих українських мистців у Канаді. Його ім'я не раз появлялося, часто з відповідними ілюстраціями, в канадських щоденниках, виставки його ікон були майже в усіх великих містах Канади, були і в ЗСА, його цінять і розуміють наші співгромадяни може й більше, як свої люди, — може згідно з відомим прислів'ям, що бути пророком у своїй громаді таки важкувато. Дуже прикро, але часами воно так є і в нашому, навіть інтелектуальному чи культурному середовищі, поведінка якого іноді справді дивовижна...

Д-ра Тараса Снігуровича українська ікона просто зачарувала. Правда, він хоч за професією викладач медицини, точніше — дентистики, і то *такої якости, що* ввів ряд інновацій та винаходів у свою ділянку, був запрошуваний з доповідями в закордонних високих медичних школах та відзначений рядом дипломів і медалів, навіть на заслуженій відпустці був запрошений викладати далі і зберегти в університеті своє бюро та свою лябораторію, — він був справжнім фанатиком мистецтва України і в його великій хаті зустрінете одну з багатющих приватних галерій з творами українських мистців-сучасників. Ця притаманна д-рові Т. Снігуровичеві відданість своїй культурі, широке знайомство з рідними мистцями та велетенська бібліотека з тієї ділянки довели його до того, що багато років тому він взявся за студії старої української ікони так, як працює й у своїй професії — глибоко, віддано та не жаліючи ні часу, ні засобів. Дійшовши до суті, основ і канонів ікони, він спробував відтворювати її з ілюстрацій та репродукцій таки „живими" творчими засобами, отже олією, акриліком, металікою та ювелірством, а теж експериментацією всякої підставової фактури, отже дощин з різного дерева, картону, пластику, скла, кам'яних плит і, врешті, чеканення в усякого роду металі , при чому й форма ікон, — від маленької до велетенської, на всю стіну, та схопленими на різних тлах постатями, — входила теж у цю творчу лябораторію нашого мистця. Ясно, що в такому процесі відтворення ікони д-ра Т. Снігуровича відбули свій шлях від перших незугарних до все кращих з мистецького боку, — і врешті дійшли до таких, для яких знайшлися місця в наших і чужинних галеріях, та за якими стали питати, як от Національна ґалерія Канади в Оттаві.

Цікавий при цьому такий факт: д-рові Т. Снігуровичеві голова від успіхів не завернулася. Він і сьогодні працює і пробує, для своїх „ікон" у нього справжия робітня внизу його дому і в цій робітні він проводить трохи не ввесь свій вільний час. Тут теж цілий ряд його спроб, які або недокінчені, або які він вважає за „ненадто", але тут теж попри ввесь мистецький хаос кожного студіо є на столиках та на стінах своєрідні іконні шедеври різного розміру, від таких, що виглядають на ювелірні вироби, до справжніх повновартісних творів, що прикрасили б кожну установу чи хату. І хоч д-р Т. Снігурович буде скромно запевняти вас, що це лише чергова його „проба", то кожний знавець ікони побачить, що наш мистець не копіює, як він скаже вам, а таки робить послідовне зусилля зберегти основні елементи і закони ікон (зосередженість, лінійна простота, символіка тла і кольорів, прирамні доповнення-„житія", шляхетні металі і т. д.) та водночас, при обмеженості їх, створити щось нове, що було б дослівно іконою сучасности. Прецизійна точність високоякісного професіонала та доступ до всяких технічно (включно із сріблом та золотом) матеріялів дозволяли нашому мистцеві на все кращі і кращі зразки його праці, здобували йому признання та ім'я, поки це не закінчилося *покищо* рідкісним та окремим осягом: на Конференції Всеканадської Дентистичної Асоціяції в серпні 1990 року в Оттаві була врочисто, з окремою церемонією, запрезентована (вперше в історії Канади взагалі!) ікона патрона згаданої професії, св. Апольонії, у візантійсько-українському стилі, що її д-р Т. Снігурович подарував згаданій конвенції — і її врочисто, знову з відповідною „парадою", примістили на чоловому місці в головному бюрі Асоціяції в Оттаві. Ікона була виконана на кам'яній плиті, спеціяльними кольорами, мала розмір 2 стопи на 4 та окрему раму, вичеканену самим автором ікони. Її передача була справжною сенсацією для професійних колеґ проф. д-ра Т. Снігуровича. Офіційний орган Асоціяції „Журнал" мав її на своїй обкладці числа з лютого 1991 року, про подію писала вся більша канадська преса. Та не тільки це: наступного року д-р Т. Снігурович примістив і в бюрі департаменту дентистики Манітобського університету подібну „сенсацію": побільшену, чеканену в міді, копію відомого рисунка скитського „дентиста" зі старовинної вази, знайденої в Україні.

І свята Олімпія в Оттаві і скитський зубодер у Вінніпезі — заставляють тих, що бачать їх, говорити про Україну. І це те, що д-р Т. Снігурович робить для своєї батьківщини поруч своєї громадської праці. Говорять про Україну і ті дві ікони в Національній галерії в Оттаві, з яких оце одну вкрадено та що й дало нам нагоду написати цю згадку про працю ще одного прихильника ікони нашої.

А. Курдидик

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО КОРОЛИШИН член УНС Відд. 206-го Т-ва „Запорозька Січ" у Вунсакет, Р. Ай. помер 31-го жовтня 1992 року на 76-му році життя. Нар. 19-го березня 1916 року у Вунсакет, Р. Ай. Членом УНС став 1936 року. Залишив у смутку трьох синів — Михайла, Вілліяма і Тому; дочку Лінду Малоне з мужем Данилом і шестеро внуків. Похорон відбувся 4-го листопада 1992 р. на укр. прав. цвинтарі св. Михаїла в Блекстоні, МА.

Вічна Йому Пам'ять!

Леон Гардінк, секр.

ЯРОСЛАВ СЛОБОДИНСЬКИЙ член УНС Відд. 360-го Т-ва Пласт в Баффало, Н.Й. помер 26-го жовтня 1992 року на 78-му році життя. Нар. 20-го липня 1914 року в селі Ішків, Україна. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку дружину Ангелину, сина Романа з дружиною Марією і дітьми — Романом і Наталкою; дочку Ірину з мужем Богданом Туринським і донями Христиною і Наталкою; в Канаді сестру Іванну з мужем о. К. Грициною з родинами; дві сестри в Україні, ближчу і дальшу родину в ЗСА і Україні. Похорон відбувся на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Осип Гарилюк, секр.

АРТУР Ля ПОЙНТ III член УНС Відд. 259-го Т-ва ім. Рождества Пречистої Діви Марії в Чикаґо, Ілл. помер 30-го жовтня 1992 року на 65-му році життя. Нар. 31-го січня 1927 року в Чикаґо, Ілл. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку дружину Стефанію, синів Артура IV і Стефана, дочку Лор-Ен (Чаікала), 13 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 2-го листопада 1992 року на цвинтарі Воскресіння в Джастіс, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Юлія Ґуґлик, секр.

КЛАВДІЯ Т. САЛЮК член УНС Відд. 170-го в Джерзі Сіті, Н. Дж. померла 21-го листопада 1992 року на 88-му році життя. Нар. 22-го грудня 1903 року в Монастирисках, Тернопіль, Україна. Залишила у смутку сестру Марію Дворжак з мужем Ярославом (внуки і правнуки), сестру Мирославу Кроподру в Україні, брата Вячеслава Кроподру з дітьми і внуками також в Україні, племінницю Оресту Любку з мужем Володимиром, дітьми і внуками в Торонто. Похорон відбувся 26-го листопада 1992 року на цвинтарі св. Пайн Шілл в Торонто, Онт. Канада.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ФЕЙ ЖАК член УНС Відд. 281-го Т-ва ім. Т. Шевченка в Байон, Н.Дж. померла 17-го листопада 1992 року на 73-му році життя. Нар. 27-го вересня 1919 року в Байон, Н.Дж. Членом УНС стала 1938 року. Залишила у смутку Дениса і Лінду. Похорон відбувся 20-го листопада 1992 року на цвинтарі Мавнт Гоуп у Гейстінґ, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар Відділу

ОЛЕНА МАЙДАК член УНС Відділу 276-го Т-ва ім. св. Миколая в Ембридж, Па. померла 28-го листопада 1992 року на 76-му році життя. Нар. 1916 року в Ембридж, Па. Членом УНС стала 1933 року. Залишила у смутку шваґра Володимира Гомзяка з дружиною Єлисаветою; шваґрів Катерину і Антона; племінників і племінниць. Похорон відбувся 30-го листопада 1992 року на Economy Cemetery в Ембридж, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МАРТА ЯВОРЕНКО член УНС Відд. 127-го Т-ва ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й. померла 15-го червня 1992 року на 92-му році життя. Нар. 17-го листопада 1900 року в Україні. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку укр. православну громаду і приятеля-опікуна Теодозія Пришляка. Похорон відбувся 18-го червня 1992 року на цвинтарі св. Матвія у Вест Сенека, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Катлін М. Ленд, секр.

МАРІЯ РЕДОШ член УНС Відд. 56-го Т-ва ім. св. Івана Хрестителя у Вілінґ, В.Ва. померла 22-го жовтня 1992 року на 83-му році життя. Членом УНС стала 1971 року. Похорон відбувся з похоронного заведення Олтмаєра на цвинтар в Мт. Чеканон, Н.Ва.

Вічна Їй Пам'ять!

Петро Когут, секр.

ВОЛОДИМИР ГОЛУБІНСЬКИЙ член УНС Відд. 401-го в Скарборо, Онт. помер 16-го серпня 1992 року на 69-му році життя. Нар. 1924 року у Львові, Україна. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Христю з мужем Остапом Татомиром та дітьми Данилом і Меланею, дочку Ліду і сина Ігоря. Похорон відбувся 20-го серпня 1992 року на цвинтарі Проспект в Торонто,, Онт.

Вічна Йому Пам'ять!

Степан Чорній, секр.